

Nr 27

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner angående beskattningen av skytteorganisationer.

(2:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I:199 av herr *Arvidson* samt II:377 av herrar *Ståhl* och *Mellqvist*, har hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

13. Ideell organisation — — — skattepliktig inkomst.

Till organisation, som avses i föregående stycke, hänföres även organisation, vilken har till uppgift att befrämja färdighet i gevärs- eller pistolskytte.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1965.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II:377.

I fråga om idrottssammanslutningarna, vilka i rättsligt hänseende har karaktären av ideella föreningar, gäller att, i den mån de utövar ekonomisk verksamhet av skattepliktig natur, skattskyldighet till kommunal och statlig inkomstskatt föreligger i samma utsträckning som för fysiska personer (se 53 § 1 mom. kommunalskattelagen samt 6 och 7 §§ förordningen om statlig inkomstskatt). Jämväl för förmögenhet är de i samma mån skattskyldiga (se 6 § 1 mom. förordningen om statlig förmögenhetsskatt). Vad angår den statliga inkomstbeskattningen intager de en förmånligare ställning än såväl fysiska personer som flertalet ekonomiska föreningar. Skatten är nämligen

icke progressiv utan proportionell, varjämte skattesatsen, som för ekonomiska föreningar utom sambruksföreningar är fastställd till 40 procent av den beskattningsbara inkomsten, för ideella föreningar är bestämd till allenast 15 procent. Genom beslut av 1948 års riksdag infördes i anvisningarna till 29 § (punkt 13) och 36 § (punkt 4) kommunalskattelagen särskilda bestämmelser rörande beskattningen av idrottsorganisationer. Dessa bestämmelser innehåller, att ideell organisation, som har till huvudsaklig uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik, från bruttointäkt av rörelse, som består i anordnande av idrottstävlingar, försäljning av idrottsmärken eller annan därmed jämförlig förvärvsverksamhet får åtnjuta avdrag för alla omkostnader under beskattningsåret för intäktens förvärvande och bibehållande, även om omkostnaderna endast medelbart eller delvis haft avseende å intäktens förvärvande eller bibehållande. Med sådana omkostnader avses bl. a. omkostnader för idrottsmateriel, instruktions- och träningsverksamhet, propaganda- och upplysningsverksamhet samt administration. Att nämnda kostnader tillika främjat organisationernas ideella syften inverkar inte på deras egenskap av avdragsgilla omkostnader i förvärvskälla. Avdrag medges dock inte för omkostnader, som bestritts av icke skattepliktiga bidrag av allmänna medel m. m.

I 1944 års skattesakkunnigas betänkande II (SOU 1946:56) med förslag angående idrottssammanslutningars beskattning för inkomst har gjorts vissa begreppsbestämningar i avsikt att åstadkomma en gränsdragning mellan vad som är att hänföra till idrott och gymnastik å ena sidan samt vad som är hänförligt till sport å andra sidan. De sakkunniga har härutinnan anfört:

Med *idrott* torde i allmänhet förstås utförandet av kroppsövningar inriktade på att nå vissa mätbara resultat. Denna verksamhet kan utövas såväl utan redskap, t. ex. vid löpning, simning och brottning, som med användande av redskap, t. ex. vid stäv hopp, skidåkning och tennis. Det väsentliga vid idrott är dock enligt vedertagen uppfattning utövarens personliga, kroppsliga insats, medan de redskap, som förekomma inom vissa idrottsgrenar, ej i nämnvärd grad inverka på resultatet till förmån för den ene eller den andre idrottsutövaren. Huvudsyftet med idrotten är att uppfostra och utveckla människan både fysiskt och psykiskt. Idrotten skall befördra individernas kroppsliga utveckling samt deras karaktärsdaning. Detta sker dels genom idrottsutövarnas träning och dels genom deras deltagande i tävlingar. Tävlingsidrotten är sålunda icke något slutmål för idrottsverksamheten, men den är ett oumbärligt hjälpmedel för idrottens fortbestånd och utveckling.

Gymnastik brukar beskrivas såsom systematiskt ordnade, efter människokroppens behov avpassade kroppsövningar, vilkas mål är att stärka och utveckla människan såväl kroppsligt som andligt. Genom en harmonisk utbildning av människans fysiska färdigheter och karaktärsegenskaper eftersträvas ett sunt behärskande av kropp och själ. Gymnastik bedrivs huvudsakligen genom övningar och uppvisningar. — — — — — Till sin allmänna karaktär skiljer sig gymnastiken från idrotten endast därigenom att den icke syftar till att nå direkt mätbara resultat.

Till *sport* brukar begreppsmässigt räknas sådana kroppsövningar för upp-

nående av vissa mätbara resultat, vari användandet av redskap utgör ett väsentligt moment. Redskapens beskaffenhet är vid olika slags sport av stor betydelse för resultatet, t. ex. vid segel-, motor- och hästsport. Inom sporten tilldraga sig tävlingsresultaten oftast det allt överskuggande intresset, medan anslutningens storlek och verksamhetens allmännyttiga karaktär framstå såsom faktorer av mera underordnad betydelse. Utmärkande för såväl idrott och gymnastik som sport får anses vara att de resultat, som primärt eftersträvas, icke äro av ekonomisk art.

Uttrycket sport användes emellertid även i en vidsträcktare bemärkelse såsom omfattande jämväl de olika slagen av idrott. Det talas sålunda om simsport, skidsport, skridskosport o. s. v. fastän det är fråga om typiska idrottsgrenar enligt den ovan antydda gränsdragningen mellan idrott och sport.

Vid framläggandet av det slutliga förslaget till nu gällande regler om idrottsorganisationers beskattning framhöll departementschefen att bestämmelserna borde begränsas till ideella organisationer med huvudsaklig uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik och att man vid bedömandet av vilka sammanslutningar som omfattades av lagstiftningen i första hand borde beakta de av 1944 års skattesakkunniga återgivna begreppsbestämningarna med avseende å idrott, gymnastik och sport.

Genom utslag den 24 september 1957 (RÅ 1957 ref. 37) och den 9 december 1958 (RÅ 1958 ref. 60) har regeringsrätten förklarat Svenska Pistol-skytteförbundet resp. Västmanlands skytteförbund inte vara att hänföra till sådan idrottsorganisation som bör taxeras jämlikt punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen.

Frågan om skytteorganisationers beskattning har därefter varit föremål för riksdagens behandling år 1959, då motioner med samma yrkande som de nu förevarande avvisades av riksdagen i enlighet med bevillningsutskottets betänkande nr 15. Utskottet framhöll häri bland annat att en omprövning av gränsdragningen mellan ideella föreningar som främjar idrott och gymnastik, å ena sidan, och andra organisationer å sportens område, å andra sidan, ur vissa synpunkter kunde te sig motiverad, därvid de erfarenheter som vunnits av lagstiftningens verkningar borde beaktas. Utskottet ifrågasatte inte skytterörelsens betydelse men var inte berett tillstyrka den av motionärerna föreslagna utvidgningen av stadgandets tillämplighetsområde till skytteorganisationer. Med lika stort fog kunde nämligen — menade utskottet — hävdas från åtskilliga andra ideella organisationer inom sportens område, som inte nu omfattas av stadgandet, att de borde få komma i åtnjutande av samma förmånliga behandling i skattehänseende. Även från andra ideella organisationer kunde göras gällande att för deras del borde finnas en liknande anordning, innebärande rätt till avdrag från skattepliktig inkomst genom t. ex. märkesförsäljning för kostnader för propaganda eller upplysningsverksamhet o. d.

Av innehållet i *förevarande motioner* må här återges följande.

Motionärerna framhåller att vad som är utmärkande för idrotten i allt väsentligt gäller också i fråga om skyttet. Dess huvudsyfte är att uppfostra och utveckla människan såväl fysiskt som psykiskt och det har en särskild betydelse för ungdomen genom att det främjar självdisciplin, koncentration och viljestyrka. Av särskilt värde är också den goda andan och det fostrande kamratskapet inom skytteföreningarna.

Den omständigheten, att regeringsrätten genom utslag åren 1957 och 1958 ansett skytteförbund inte vara hänförliga till sådana idrottsorganisationer, som avses i punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen, anser motionärerna utgöra ett starkt belägg för att en lagändring bör komma till stånd.

Utskottet

I fråga om idrottssammanslutningars inkomsttaxering gäller särskilda bestämmelser, vilka såvitt angår inkomst av rörelse återfinns i punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen. Reglerna innebär att från bruttointäkt av rörelse, som består i anordnande av idrottstävlingar, försäljning av idrottsmärken eller annan därmed jämförlig förvärvsverksamhet avdrag medges för alla omkostnader, som över huvud taget har något samband med rörelseintäkternas förvärvande och bibehållande. Detta innebär alltså att avdragsrätt i regel föreligger även i fråga om sådana kostnader som i första hand främjar sammanslutningarnas ideella syften.

Som exempel på sådana kostnader anges i det berörda lagrummet utgifter för idrottsmateriel, instruktions- och träningsverksamhet, propaganda- och upplysningsverksamhet samt administration.

I förevarande motioner har framställts lagstiftningsyrkande av innebörd, att organisationer med uppgift att främja färdighet i gevärs- eller pistol-skytte i skattehänseende jämställas med sådana idrottssammanslutningar som avses i punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen.

Utskottet vill med anledning härav framhålla följande.

Motivet för införande av den särskilda regeln för beräkning av idrotts-sammanslutningarnas rörelseinkomster var svårigheten att i de särskilda fallen avgöra om en utgift hade samband med intäkternas förvärvande och bibehållande. Detta hade i praxis medfört att avdrag medgavs enligt en schablonmässig kvotuppdelning av kostnaderna i en avdragsgill och en inte avdragsgill del. Vid denna uppdelning hade fästs särskild vikt vid idrotts-sammanslutningarnas ideella strävanden och detta hade föranlett påfallande höga taxeringar. Bestämmelsen i den ifrågavarande anvisningspunkten är alltså avsedd inte som ett skatteprivilegium för idrottssammanslutningarna utan endast som en schablonregel för beräkning av de avdragsgilla omkostnaderna, föranledd av de särskilda förhållanden som gäller beträffande sammanslutningarnas inkomstförvärv.

Då de särskilda bestämmelserna infördes år 1948 i skattelagstiftningen, ägnades särskild uppmärksamhet åt frågan om gränsdragningen mellan de organisationer, för vilka de särskilda beskattningsreglerna borde gälla, och övriga sammanslutningar. Till den förra gruppen hänfördes ideella organisationer med huvudsaklig uppgift att främja icke professionell idrott eller gymnastik. Härigenom uteslöts föreningar å sportens område, bland vilka särskilt nämndes föreningar med syfte att främja segel-, motor- och hästsport. Det underströks särskilt från föredragande departementschefens sida, att det i stadgandet upptagna villkoret, att främjandet av idrott eller gymnastik skulle — för att stadgandet skulle vinna tillämpning — vara den ideella organisationens huvudsakliga uppgift. Anledningen till att bestämmelsernas tillämplighetsområde begränsades till idrottsliga sammanslutningar med huvudsakligt syfte att främja icke professionell idrott och gymnastik var att man vid lagstiftningens tillkomst ville anknyta till en regel i då gällande nöjesskatteförordning, enligt vilken sådana sammanslutningar åtnjöt viss befrielse från nöjesskatt.

Om man bortser från den rent formella skillnad mellan å ena sidan idrottssammanslutningar och å andra sidan skytteorganisationer som ligger däri, att de senare inte gärna kan sägas främja »idrott eller gymnastik», kan — som motionärerna framhåller — någon större principiell skillnad de olika sammanslutningarna emellan knappast anses föreligga. En omprövning av nu gällande regler kan därför, inte minst från rättvisesynpunkt, framstå som motiverad.

En sådan omprövning måste emellertid ske i ett större sammanhang. Ett genomförande av motionärernas förslag skulle innebära en orättvisa inte endast mot alla ideella sammanslutningar inom sportens område, som nu inte omfattas av stadgandet, utan även mot en mängd andra ideella organisationer, vilka med rätta kan kräva att deras inkomst av rörelse bör beräknas på liknande sätt som de ideella idrottsorganisationernas.

Utskottet kan således inte ansluta sig till motionärernas lagstiftningsyrkande.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att de likalydande motionerna I:199 av herr Arvidson
samt II:377 av herrar Ståhl och Mellqvist angående beskattningen av skytteorganisationer icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 19 mars 1964

På bevillningsutskottets vägnar:
JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, fröken Ranmark, herrar Oscar Carlsson, Wårnberg, Lundström, Gösta Jacobsson, Billman, Enarsson och Sundin; samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås, Brandt, Allard, Gustafson i Göteborg, Engkvist, Asp, Christenson i Malmö, Andersson i Essvik, Eriksson i Bäckmora och Björkman.

Reservation

av herrar *Gösta Jacobsson, Enarsson, Billman, Magnusson i Borås, Christenson i Malmö och Björkman*, vilka — under åberopande av innehållet i de likalydande motionerna I:199 av herr Arvidson samt II:377 av herrar Ståhl och Mellqvist angående beskattningen av skytteorganisationer — ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till motionerna och således hemställa,

att riksdagen måtte antaga det i motionerna framlagda förslaget till lag om ändrad lydelse av punkt 13 av anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).